

نگاهی به مستند

دیگه به کجا حمله کنیم؟

(Where To Invade Next?)

«یه روز، کل فرماندهان نیروهای مسلح، خیلی بی‌سر و صدا من را به جلسه‌ای در مقر فرماندهی دعوت کردند. همه حضور داشتند: ارتش، نیروی هوایی، نیروی دریایی و حتی یگان تکاورها. بهم گفتند: «مایکل، ما خودمان هم نمی‌دونیم چه غلطی داریم می‌کنیم! از جنگ جهانی دوم تا حالا در هیچ جنگی پیروز نبوده‌ایم.»

شروع کردیم به مرور همه‌ی جنگ‌ها... آن‌ها افسوس میلیاردها دلاری را می‌خوردند که در مسیر جنگ نابود شده بود... آن‌ها پذیرفتند که تنها نتیجه‌ی این جنگ‌ها فقط یک چیز بوده: جنگ‌های بیش‌تر!... احساس شرم و تحقیر می‌کردند و ازم خواستند که بهشون مشورت بدم.

برای چند لحظ عمیقاً به فکر فرورفتم و بعد بهشون گفتم: «باید آزاد باش اعلام کنید.» گفتم: «سربازان ما سزاوار استراحتی کامل هستند تا آینده‌ای داشته باشیم بدون جنگ، بدون اعزام مشاورین نظامی و بدون پهپادهای تخریب‌گر.»

پیشنهاد کردم: «به جای نیروهای نظامی، من را بفرستید! من [به کشورهای مختلف] حمله می‌کنم و چیزهایی که لازم داریم را از آن‌جاها تصاحب خواهیم کرد و همه را میارم خانه یعنی کشورم!»

[به جای نیروهای نظامی من را بفرستید] چون که ما با مشکلاتی درگیر هستیم که هیچ نیروی نظامی‌ای نمی‌تونه اون‌ها رو حل کنه.»

مایکل مور، کارگردان منتقد آمریکایی، به کشورهای مختلف حمله می‌کند تا منابع ارزشمند آن‌ها را تصاحب کند و پرچم کشورش را مقتدرانه در آن کشورها به اهتزاز درآورد. مور در هر کدام از این کشورها، چیزهای قیمتی‌ای می‌بیند که برایش باورکردنی نیستند:

حمله به ایتالیا!

آن نیاز دارند و از نبود آن، صدمه‌های زیادی خورده‌اند. مور، در آن‌جا نیز پرچم پرافتخارِ کشورش را نصب می‌کند و یافته‌های فرانسوی‌ها را نیز از آن کشور خود می‌کند.

در ایتالیا، حقوق کار و کارگر، برای مور بسیار شگفت‌انگیز است: تعطیلات با حقوق، ماه‌عسل با حقوق، یک ماه حقوق اضافه در هر سال، دو ساعت زمان ناهار و استراحت، مرخصی فرزند دار شدن (برای پدر و مادر هر دو)، فضای دوستانه بین رئیس‌ها و کارگران و ...

حمله به... فنلاند، اسلونی، آلمان، پرتغال، نروژ، تونس و ایسلند!

حمله‌های مور ادامه دارد و در هر کدام از این کشورها، او کشفی تازه می‌کند که جای آن در وطن، خالی است: آموزش و پرورش بدون مشق و کنکور، تحصیلات تکمیلی رایگان، گروه‌ها و اتحادیه‌های کارگری واقعی، آمادگی مردم و مقامات کشور برای عذرخواهی بابت اشتباهات و خطاهای کوچک و بزرگ، کم‌کردن قابل توجه اعتیاد و مصرف مواد مخدر، زندان‌هایی با درهای باز، داشتن رئیس جمهور زن و دستاوردهای باورنکردنی زنان در اقتصاد و کشورداری، و... به این ترتیب هر کدام از کشورها یک چیز ناب دارند برای دزدیدن و تصاحب کردن!

مور تصمیم می‌گیرد این کشف ایتالیایی‌ها را مال خود کند و آن را دزدیده و به کشور خودش ببرد!

حمله به فرانسه!

در فرانسه، مور به مدارس نفوذ می‌کند و در آن‌جا چیزهای عجیب دیگری کشف می‌کند: یک وعده غذای روزانه [ناهار] از بهترین مواد غذایی برای دانش‌آموزان همگی مقاطع و نیز آموزش مراقبت جنسی از خود؛ دو امری که دانش‌آموزان در وطن مور (و خیلی کشورهای دیگر)، به شدت به

مایکل مور در حال گفتگو با دانش‌آموزان فرانسوی در غذاخوری مدرسه

مستند «دیگه به کجا حمله کنیم؟»، سفر جنگی طنزآمیزی است برای آموختن از گوشه و کنار جهان؛ کشورهای مختلفی که برای مسائل‌شان، به عوض راه‌های بن‌بست و بی‌نتیجه، راه‌حلی عقلانی برگزیده‌اند. مایکل مور، البته این راه‌حل‌ها را فقط معرفی نمی‌کند، بلکه نشان می‌دهد که یک کشور چه طور و با چه روش‌هایی می‌تواند به آن‌ها دست پیدا کند.

هم‌چنین در این مستند، علاوه بر سیاست‌های غلط، از باورها و طرزفکرهای غلط نیز انتقاد می‌شود؛ باورهایی مثل تلاش خودخواهانه برای موفقیت فردی. در بخشی از فیلم، یکی از زنان ایسلندی می‌گوید: «حتی اگر به من پول هم می‌دادند، حاضر نبودم در کشور شما زندگی کنم؛ به خاطر آن‌چه در جامعه‌ی شما اتفاق می‌افتد؛ به خاطر طرز برخورد شما با انسان‌ها؛ طرز برخورد همسایه با همسایه؛ اصلاً دلام نمی‌خواد همسایه‌ای مثل شما داشته باشم. هرگز. چون شما اصلاً اون‌طور که شایسته است با همدیگر رفتار نمی‌کنید. چه جوری می‌تونید توی خونه‌هاتون احساس خوبی داشته باشید وقتی در همسایگی شما کسی هست که گرسنه است؛ بیماریاره و حتی پول دکتر رفتن نداره؛ حتی به آموزش و تحصیل دسترسی نداره؟ چه‌طور می‌تونید وقتی هم‌چنین اتفاقی داره در کشورتون می‌افته راحت باشید؟ من نمی‌تونم.»

مایکل مور، مستندساز، نویسنده و فعال مدنی‌ای است که موضوعات سیاسی و اجتماعی، تقریباً در تمامی آثارش آشکار اند: جنگ، خشونت در مدارس، وضعیت سلامت و بهداشت مردم و ... زبان انتقادی طنزآمیز و تند او به جذابیت آثارش کمک زیادی کرده است.

مستندهای مایکل مور تاکنون جوایز متعددی مانند نخل طلای گن را به دست آورده‌اند و برخی از آن‌ها، در صدر پربیننده‌ترین مستندهای تاریخ جهان قرار دارند. او اهل آمریکاست و هم‌اکنون نیز به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد.^۳

شناسنامه‌ی فیلم

کارگردان: مایکل مور
کشور: آمریکا
سال تولید: ۲۰۱۵
زمان: ۱۲۰ دقیقه
ژانر: مستند

۱) Michael Moore

۲) برای مروری کوتاه بر آثار مایکل مور و نگاهی به مضمون‌های زیرین مستند «دیگه به کجا حمله کنیم؟»، می‌توانید به آدرس روبرو رجوع کنید: (<http://medn.me/8x4x8>)

۳) مور، به عنوان کارگردانی آمریکایی، طبیعتاً کشور خود آمریکا را با سایر کشورها مقایسه می‌کند و به انتقاد از آن می‌پردازد. اما انتظار می‌رود که بیننده، علاوه بر کشف کمبودهای آمریکا، وضعیت کشور خود را نیز در آینه‌ی فیلم بنگرد و الگوهایی برای حل مشکلات وطن خویش بیابد.